

STATUS PROGRAMKOMITEARBEID 2021-25

Nedenfor finner dere relevante partiers førsteutkast til partiprogram. Vi har kun inkludert kommentarer som går konkret på mineralnæringen. Vi har avgitt våre svar til partiene.

Høyre:

Norge er et land med store naturressurser. Høyre mener at disse ressursene må utnyttes for å skape jobber, sikre økonomisk vekst, samt bidra til å produsere de materialer som er nødvendige for å gjennomføre det grønne skiftet. I det grønne skiftet hvor vi skal elektrifisere mer, vil mineralnæringen i Norge bli enda viktigere.

- Gjennomføre en kartlegging av mineralressursene i landet og på sokkelen, og legge til rette for økt utvinning gjennom innovasjon og enkle reguleringer og planprosesser.
- Øke kommunenes selvstyre i utnyttelse av naturressurser, herunder vind, vannkraftanlegg, mineralnæring og havbruk.
- Bidra til økt samhandling mellom kunnskapsmiljøer som kan sikre bærekraftige løsninger for avgangsmasser fra mineralindustri på land og sjø.
- Tillate sjødeponi med strenge krav til en sikker miljøovervåking.
- Forkorte saksbehandlingstiden for mineralprosjekter i Norge, men innenfor gjeldende krav til kvalitet og forsvarlig saksbehandling.
- Sammen med næringen utvikle norsk mineralnæring til å bli verdens grønneste.

Aktuell lenke til førsteutkast finner dere [her](#)

Ap: **Arbeiderpartiet**

Norge har betydelige mineralressurser på land og til havs, spesielt i nordområdene. Økt internasjonal etterspørsel etter mineraler og metaller gjør at næringen kan bli et nytt eksporteventyr for Norge.

Arbeiderpartiet vil kartlegge og legge til rette for økt utvinning av mineraler og redusert usikkerhet for ny virksomhet samtidig som vi sikrer god miljøforvaltning. I nord skal næringen utvikles i nær dialog med Sametinget for å sikre god sameksistens med reindriftsnæringen.

Arbeiderpartiet vil:

- Korte ned konsesjonsbehandlingen, legge til rette for bedre tilgang på langsiktig kapital der dette kan utløse lønnsomme prosjekter, og øke kartleggingen av ressurser.
- Vurdere etablering av et hel- eller deleid statlig mineralselskap som kan bidra til langsiktig og bærekraftig utvikling av næringen.
- Vurdere en lokal deponikostnad for uutnyttede overskuddsmasser.
- Legge til rette for elektrifisering av gruvedrift og gjenvinning av mineraler, blant annet gjennom igangsetting av nye forskningsprosjekter.
- Vektlegge lokal forankring ved etablering av nye prosjekter, og redusere avfallet fra gruver gjennom strengere krav til ressursutnyttelse og tilbakefylling.
- Sørge for at det gjennomføres konsekvensutredning om alternative deponiområder før sjødeponi vurderes eller tas i bruk.
- Styrke utdanningstilbudene innen bergverk og andre studieretninger som er viktige for næringen.»

Aktuell lenke til førsteutkast finner dere [her](#)

Venstre:

Tiltakene nedenfor er *ikke nødvendigvis spesifikk på bergindustri*, men den vil påvirke oss direkte – og indirekte:

- Nordområdene er Norges viktigste satsingsområde, enten det gjelder klima- og miljøsamarbeid, sikkerhetspolitikk, mineralutvinning eller turisme. Russland og Kinas økte interesse for Arktis gjør at Norge også må forsterke sin tilstedeværelse.
- Deponering i fjordbunnen av utslipp fra gruveindustrien er en trussel mot fjordmiljø, gyteområder og sjømattrygghet, noe som truer selve grunnlaget for norsk sjømatnæring. Derfor vil vi innføre et totalforbud mot nye sjødeponier, og innføre en avgift for deponi av gruveavfall.
- Vi må verne mer natur enn vi gjør i dag, både på land og til vanns. Vi vil verne minst 30 prosent av all natur. Vi må også verne 10 prosent av norsk skog. For å oppnå det må vi øke den økonomiske støtten til frivillig vern. Norge skal ha en nullvisjon for tap av naturmangfold.
- Akkurat som forurensere må betale, så mener vi at den som bygger ned naturen, også må betale for det. Derfor vil vi innføre en såkalt arealavgift, der utbygger må betale for å bygge ned natur.

- Sirkulærøkonomi handler om at ressurser skal forbli lengst mulig. Vi vil derfor redusere råvareuttak og -bruk, avfall, utslipp og areal- og energiforbruk til et minimum. Norske sirkulærøkonomiske løsninger kan eksporteres til resten av verden.

Aktuell lenke til førsteutkast finner dere [her](#)

Frp:

Mineralnæringen kan bli Norges neste vekstnæring, fordi mineraler har en svært viktig plass i det grønne skiftet. Mye av den grønne teknologien, slik som vindmøller og solceller, er avhengig av tilgang til mineraler. Fremskrittspartiet vil jobbe for at mineralnæringen skal bli en ny stor næring for Norge. Næringen trenger langsiktige og forutsigbare vilkår. I dag står næringen ovenfor en rekke utfordringer som er en brems for videre satsing, for eksempel en lang og omstendelig søknadsprosess for å få tildelt konsesjoner.

Fremskrittspartiet vil:

- ha økt satsing på utvinning av mineraler og kartlegging av mineralforekomster på havbunnen
- forenkle og strømlinjeforme konsesjonssøknadsprosessen
- gi ett departement ansvar for alle aspekter av mineralnæringen, herunder å behandle søknader
- opprette et statlig kapitalfond med formål om å utvikle mineralnæringen
- arbeide for at virkemiddelapparatet, herunder Enova og Innovasjon Norge, skal åpne sine støtteordninger for mineralnæringen

Aktuell lenke til førsteutkast finner dere [her](#)

Krf:

I *dagens* program (2017-21) står det:

- si nei til opprettelse av sjødeponier for masser fra gruvedrift.
- innføre en miljøavgift på deponi av gruveavfall

«Potensialet for verdiskaping knyttet til utvinning av mineralforekomster er stort. KrF mener det må legges bedre til rette for utnyttelse av Norges store mineralressurser. Bergverksnæringen kan få et betydelig omfang. Forskning og kartlegging av mineralforekomster må fortsette. Leting og utvinning må foregå i tråd med føre var-prinsippet, og miljøeffekter må kartlegges og tas hensyn til. Mange prosjekter kan innebære store naturinngrep. Det må vurderes fra prosjekt til prosjekt om naturinngrepene kan forsvares med bakgrunn i den verdiskaping prosjektet vil bidra til, eller om prosjektet ikke kan realiseres. Sjødeponi av overskuddsmasse og avfall må ikke tillates. KrF mener mineralressursene på linje med olje og gass er en ressurs som tilhører det norske folk.»

Status pt for 2021-25: Ingen særskilt omtale. Sekretariatet har bedt om møte med ledelse.

Aktuell lenke til førsteutkast finner dere [her](#)

Sp:

Det må etableres et rammeverk for mineralindustrien som legger grunnlaget for en verdiskapende og lønnsom næring, der bedriftene leverer på høyeste nivå på sosial og miljømessig bærekraft.

Mineralnæringen reguleres primært av mineralloven, forurensingsloven og plan- og bygningsloven.

Senterpartiet ønsker bedre samordning av regelverk og myndighetsbehandling i saker som handler om mineralutvinning. Kommunen skal være planmyndighet, mens tillatelser etter andre sektorlover bør samordnes av en relevant instans. Målet må være at tiltakshaver møter koordinerte myndigheter. Dagens rammeverk må også utformes slik at en større del av verdiskapingen fra mineralvirksomhet kommer det aktuelle lokalsamfunnet til gode, og i tradisjonelle samiske områder også det samiske samfunnet.

Det bør utvikles miljøstandarder for deponi i land og sjø, og forskningsinnsatsen knyttet til deponier må styrkes. Det er også et behov for å styrke arbeidet med å gjenvinne mineraler, slik at primæruttakene ikke blir større enn nødvendig.

Senterpartiet vil:

Styrke den grunnleggende geologiske kartleggingen i regi av Norges geologiske undersøkelse (NGU) slik at vi får et mer oppdatert bilde av de mineralressursene vi har i Norge.

Etablere støtteordninger for mineralindustrien for å legge til rette for at risikovillige investorer bidrar til undersøkelser av potensielt lønnsomme mineralressurser

Aktuell lenke til førsteutkast finner dere [her](#)

Mineraler

SV vil sørge for god balanse mellom utvikling av mineralnæringen og hensynet til miljø og lokalsamfunn. Norge er et fjelland som er rikt på mineraler. Det har gitt oss mange arbeidsplasser, men også problemer som forurensning. Langsiktig miljøforvaltning er viktig for mineralnæringen.

- Forby sjødeponi og stoppe de planlagte dumpingene av gruveavfall i Førdefjorden og Repparfjorden. Innføre avgift på dumping av gruveavfall, og stille krav om resirkulering og tilbakeføring av natur.
- Igangsette oppryddingsarbeidet ved Folldal gruver
- Stille krav til gjenbruk av mineraler og legge til rette for urban gruvedrift, der materialer fra kasserte produkter, bygninger eller avfall gjenvinnes
- At eierskapet til naturressurser som vann, villfisk og mineraler beskyttes mot privatisering i alle handelsavtaler Norge tar del i.
- Opprette et statlig mineralselskap som kan drive utforskning og utvinning av mineraler hvor det sikres lokale arbeidsplasser og verdiskapning.
- At det i konsesjonsprosessene skal prioriteres uttak av særlig nyttige mineraler.
- Stille strenge miljøkrav. Uttak av mineraler skal være i 486 tråd med føre-var-prinsippet, og det skal stilles krav til fondsavsetning for opprydding før avvikling.
- Utrede konsekvensene av mineralutvinning på kontinentalsokkelen.
- Kartlegge mineralressursene i Norge, til lands og på sokkelen. Styrke Norges Geologiske Undersøkelse og kommunenes industrielle og bergtekniske kompetanse.
- Innføre tilskudd til pilotanlegg for håndtering av overskuddsmasse.

Aktuell lenke til førsteutkast finner dere [her](#)

- Ikke åpne områder for utvinning av havbunnsmineraler i løpet av stortingsperioden 2021- 2025 og ikke før det foreligger fullgode avklaringer av effekter på naturmangfoldet.

- Det må være lønnsomt å bruke minst mulig naturressurser og sørge for at alle ressurser føres tilbake i økonomien. Vi må minimere uttak av jomfruelige mineraler, metaller og andre ressurser ved å gjennomføre en storsatsing på såkalt "urban gruvedrift", der materialer fra kasserte produkter, bygninger eller avfall gjenvinnes og blir råmaterialer for nye produkter.
- Kartlegge alle norske byer og deponier etter materialer som egnes for urban gruvedrift ("urban mining") i løpet av stortingsperioden, og sette et mål om at halvparten av alle kartlagte ressurser kal gjenvinnes innen 2030.

Aktuell lenke til førsteutkast finner dere [her](#)